

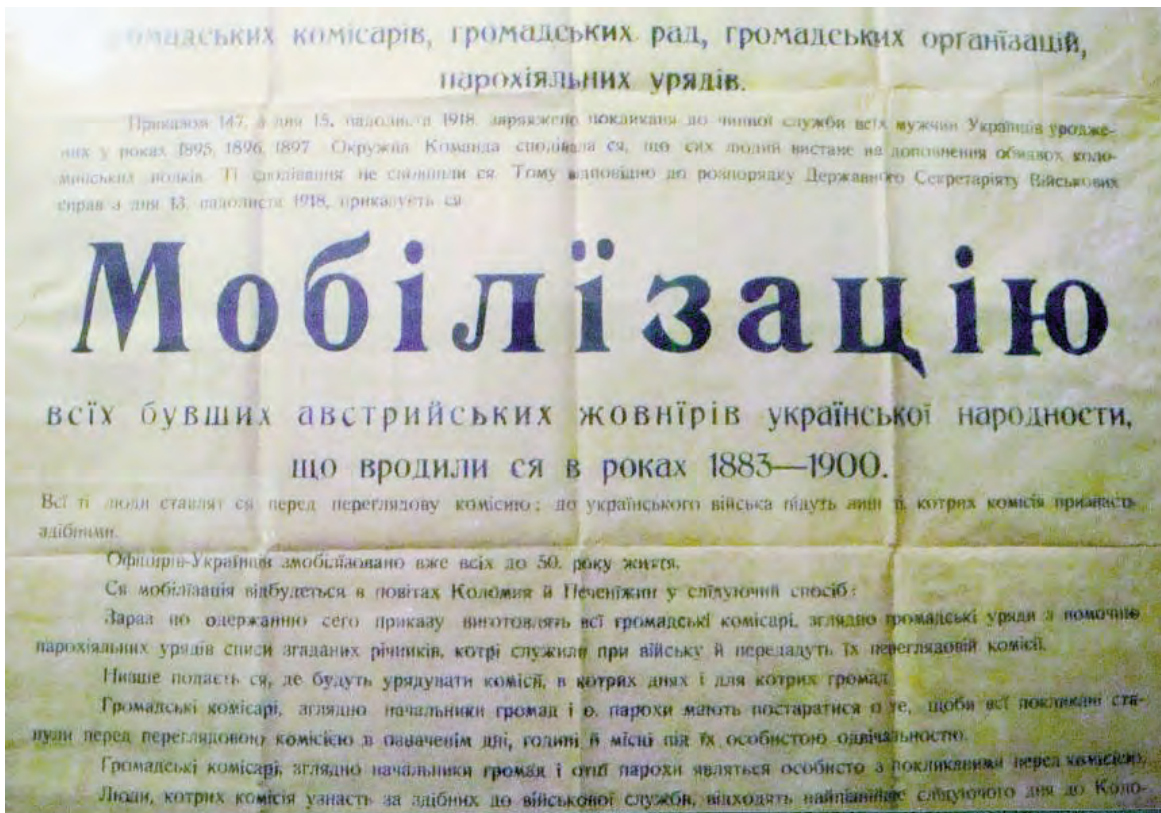

Загальна Українська Рада, Der allgemeine ukrainische Nationalrat, Сьвітлина першого засідання дня 5, мар 1919, 11-та година перед полуднем, Відень VIII., Strozzigasse 32, Комната „Просвіти“. Від лівої руки читача до правої. Сидять: о. Теофіл Драчинський, д-р Володимир Бачинський, Микола Ганкевич (заст. голови), Микола Василько (заст. голови), д-р Кость Левицький, голова, д-р Євген Петрушевич (заст. голови), д-р Лев Бачинський (заст. голови), д-р Євген Овсенюк, Василь Панейко, Стоять: Іван Боберський, Володимир Дорошенко, Юліан Бачинський, Аلكсандр Скоропке, д-р Микола Лагодницький, д-р Осип Назарук, д-р Іван Макух, Лев Левицький, д-р Кирило Трильовський, Іван Семак, д-р Сидір Голубович, Володимир Яценюк, Ярослав Весоловський, Ом. Попович, д-р Стефан Багач, о. Степан Опшкєвич.

Фото Загальної Української Ради

Плакати ЗУНР

Оголошення про мобілізацію

Нагороди ЗУНР

Наслідком Першої світової війни стали великі територіальні та політичні зміни в Європі. Могутні монархії завалилися, повстали нові незалежні держави, утворились нові форми державного урядування. Чисельні національності та етнічні групи в межах могутніх монархій століттями були політично підкорені, їхня національна свідомість пригнічена, їхнє існування було строго верховоджене диктаторським режимом. Із поваленням могутніх імперій, ці пригноблені народи побачили нагоду повстати, засвідчити своє існування, боротися за волю та створити власну незалежну державу. У таких обставинах можливість звільнення від чужого панування та досягнення самовизначення стало ймовірним.

Упадок російського царату 1917 року дало українцям золоту нагоду вибороти та створити вільну, незалежну Українську державу, що й сталося з проголошенням цього у Києві в січні 1918 року - саме 100 років тому. Українці в Західній Україні, наприкінці 1918 року - в час коли Австро-Угорській імперії загрожувало падіння - проголосили вільну, незалежну Західно-Українську Народну Республіку ЗУНР.

Змаганя за незалежність в 1917-1921 роках принесло українському населенню значні досягнення (політичні, економічні, культурні, військові). Зі сторони людей - були засвідчені приклади надзвичайної відданості, неабиякої жертовності та героїзму, а також розчарування, зневіри, зради та поразки. Проте, ці завзяті намагання, віддана праця за самостійність, незважаючи на невдачу в той час, не пройшли даремно. Змаганя та праця в розбудові нації в 1917-1921 роках служили стимулом та підбадьоренням для нащадків іти слідом за попередниками та далі працювати над досягненням незалежності, яке ми остаточно здобули в 1991 році.

У архівах нашого Музею і Бібліотеки маємо чисельні документи та фотографії, пов'язані з вище згаданими подіями. Недавно наша архівна колекція, в додаток до матеріалів, що у нас вже знаходяться, збагатилася документами, пов'язаними із заснуванням Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР). Серед них є плакати, оголошення про мобілізацію, прокламації, поодинокі числа газет з 1918 року з інформативними статтями про події часу, а також закликами до єднання, чесності та самоповаги.

За репрезентацією українського народу в межах

Австро-Угорської імперії відповідала Українська Національна Рада, президентом якої був др. Кость Левицький (1859-1941). Саме 9 листопада 1918 року Українська Національна Рада проголосила заснування Західно-Української Народної Республіки (ЗУНР). Др. Кость Левицький став президентом ЗУНР, а згодом на цей пост обрали др. Євгена Петрушевича (1863-1941). У час, коли президентом був Кость Левицький, 24 листопада 1918 року видано прокламацію про заснування ЗУНР. Оригінал цього документу маємо в нашому архіві. Прокламацію підписали др. Кость Левицький, полковник Дмитро Вітовський (1887-1919) (загинув у летунській катастрофі в зворотній дорозі із Паризьких мирних договорів) та інші. Заснування ЗУНР мало відгук і серед українців американської діаспори. Часопис Америка (орган т-ва "Провидіння") повідомив про це в грудневому числі 1918 р. Для оборони українського населення проти наїзників уряд ЗУНР проголосив загальну мобілізацію. Різні військові відділи, які вже існували на терені, головню Січових Стрільців об'єднано і створено Українську Галицьку Армію. Для війська виготовлено однострої, відзнаки, інсигнії тощо. Полковник Дмитро Вітовський став першим командантом, а згодом Міністром оборони ЗУНР. Саме Вітовський був головою комітету, який провів листопадове повстання у Львові 1918 р. Між архівними матеріалами маємо також плакат - проголошення загальної мобілізації. Потреба поштової комунікації спонукала уряд ЗУНР створити поштові марки та листівки. Для цього уряд узяв в обіг офіційні австрійські поштові марки, наддруковуючи на них букви ЗУНР і тризуб.

Багато інших важливих та тематично різnorodних плакатів, фотографій та документів зберігаються у наших архівах. У це столітнє відзначення незалежності Української Держави в 1918 році ми хочемо хоча б частково поділитися цими артефактами з Вами - нашими читачами.

Навесні цього року Український Музей і Бібліотека планує відкрити виставку, присвячену українським визвольним змаганням 1917-1921 років. Усі експонати будуть із нашої колекції. Кошт такої вистави буде значний. Будемо вдячні за пожертви на цю ціль.

Любов Волинець